

بسم الله الرحمن الرحيم

تکنیک های کاربردی موفقیت در مصاحبه دکتری

" بصورت گام به گام و ساده "

دکتری ۹۵

تهیه و تالیف

گروه مشاوران پایگاه توسعه و برنامه ریزی روستایی

www.toseroostai.ir

** با تشکر از پایگاه پی اچ دی پارس جهت در اختیار قرار دادن منابع

هشدار: کلیه حقوق این اثر متعلق به پایگاه توسعه روستایی بوده و انتشار آن با ذکر منبع امکان پذیر است.

به داوطلبین عزیز توصیه اکید می شود حتما این فایل را با دقت مطالعه نمایند.

پایگاه توسعه و برنامه ریزی روستایی

تخصصی ترین مرجع علمی آموزشی حوزه توسعه روستایی و کشاورزی

✓ بسته های مصاحبه دکتری ۹۵ (منابع آزمون کتبی+سوالات رایج روز مصاحبه+منابع آزمون زبان وزارت علوم و راهنمای رزومه نویسی) برای رشته های توسعه کشاورزی، ترویج کشاورزی و جغرافیا و برنامه ریزی روستایی

✓ بسته های آمادگی کنکور دکتری (جزوات برتر) رشته های اقتصاد، توسعه و ترویج کشاورزی و علوم جغرافیای آبان ۹۵

✓ مشاوره و آموزش مقاله نویسی و پایان نامه نویسی و تجزیه و تحلیل داده ها

✓ مشاوره و معرفی منابع برتر کارشناسی ارشد و آمادگی آزمون زبان

Toseroostai.ir

وب سایت رسمی

info@toseroostai.ir

ایمیل پایگاه

toseroostai@chmail.ir

ایمیل مشاوره

[telegram.me/toseroostai](https://t.me/toseroostai)

کانال تلگرامی

✓مهمترین سوالاتی که پرسیده می شود

آمادگی مصاحبه دکتری : مهمترین سوالاتی که پرسیده می شود :سوالات زیادی در مصاحبه دکتری وجود دارد که آمادگی برای آنها بسیار آسان است اما مواجه شدن با آنها برای اولین بار در جلسه مصاحبه می تواند دشواری هایی را برای داوطلبین ایجاد کند. در اینجا برخی از این نکات را با هم مرور می کنیم.

- یکی از سوال اساسی این است که از شما خواسته می شود که در مورد **پایان نامه** خود توضیح دهید. در این مرحله لازم است موضوع پایان نامه خود را به صورت واضح و در یک یا چند جمله با بیانی روشن معرفی کنید. لازم نیست شما در مورد جزئیات کار خود توضیحی ارائه کنید ولی باید به کل پایان نامه خود مسلط باشید.(اگر پایان نامه شما تئوری بود لازم نیست بگویید بدرد کتابخانه می خورد و قابل استفاده نیست بلکه باید بگویید که مطالب پایان نامه اگر مورد استفاده قرار گیرد می تواند مشکلی از مشکلات این مرز و بوم را کاهش دهد)
- سوال دیگری که روز مصاحبه از شما پرسیده می شود، زمینه کاری مورد **علاقه شماست** .در پاسخ به این سوال هرگز نباید روی موضوع به خصوصی تأکید کنید، همچنین طوری پاسخ ندهید که گویی برایتان مهم نیست روی چه موضوعی کار کنید. بهتر است با پاسخ خود نشان دهید که هر چند روی چند زمینه کاری مسلط هستید ولی توانایی کار کردن روی موضوعات دیگر را هم دارید (یعنی انعطاف پذیر هستید).
- با مراجعه به سایت دانشگاهها و مطالعه پروفایل اساتید، موضوعات مورد علاقه و مقاله های پذیرفته شده آنان (به ویژه مقالات جدید) را مورد بررسی قرار دهید.
- به خاطر داشته باشید که داشتن انگیزه، **کلید اصلی موفقیت در مصاحبه آزمون دکتری می باشد** . صرفاً قبولی در مرحله اول این آزمون نمی تواند دلیل مناسبی برای ادامه تحصیل شما در مقطع دکتری باشد.
- نکته بسیار مهم در مورد مصاحبه این است که شما توانایی عوض کردن عقیده اساتید را دارید و این امر میسر نمی شود مگر در صورتی که شما علاقه مندی و پیگیر بودن خود را نشان دهید و در پاسخ به سوالات صادق باشید. می توانید یک

پرونده مختصر از اطلاعات مقاطع مختلف تحصیلتان، سوابق کاری و توانایی های خود تهیه کنید تا در صورت لزوم ارائه نمایید.

- به همراه داشتن **توصیه نامه علمی** که از طرف استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشدتان نوشته شده و در پاکت سر بسته ای قرار داده شده است می تواند کمک بسیار زیادی به شما بکند.
- در جلسه مصاحبه **به ندرت پیش می آید که از شما سوال درسی پرسیده شود**. ولی بیشتر قدرت تحلیل و استنتاج شما را مورد بررسی قرار می دهند که آیا شما توانایی ارتباط برقرار کردن منطقی بین چند مولفه را دارید یا نه؟ اما همانطور که اشاره شده باید روی پایان نامه خود تسلط داشته باشید.
- با توجه به اینکه بسیاری از مقالات و کتابهای مرجع به **زبان انگلیسی** نوشته می شوند و شما برای پیشبرد پایان نامه خود باید از آنها استفاده کنید، تسلط به زبان انگلیسی حائز اهمیت خواهد بود. در صورتی که در یکی از آزمونهای مورد قبول دانشگاهها موفق به کسب مدرک زبان شده اید حتماً مدرک خود را به همراه داشته باشید، در غیر این صورت حتی اگر در درس زبان ضعیف هستید می توانید خود را در یادگیری آن مشتاق نشان دهید، به عنوان مثال در صورتی که به کلاس زبان می روید حتماً به آن اشاره کنید. ممکن است از شما خواسته شود که به زبان انگلیسی مختصری در مورد خود توضیح دهید. لازم است قبل از انجام مصاحبه در مورد این مسئله هم فکر کنید.
- توجه داشته باشید که برای یک استاد خیلی مهم است که دانشجوی دکتری به صورت تمام وقت روی پایان نامه خود کار کند و **اشتغال به کار می تواند تأثیر منفی بر روی نظر اساتید داشته باشد**، البته در صورتی که کار فعلی شما در زمینه ای غیر از تدریس است. داشتن سابقه تدریس، نوشتن و یا ترجمه کتاب و از این قبیل کارهای تحصیلی می تواند به روند مصاحبه شما کمک کند.
- در صورتی که سوالی از شما پرسیده شود که جواب آن را نمی دانید، **صادقانه بگویید** که در حال حاضر حضور ذهن ندارم. به خاطر داشته باشید که اساتید در صورت شنیدن دروغ و یا اغراق، ذهنیت منفی پیدا می کنند.

- برخی اساتید هدفشان از سوال پرسیدن این است که ببیند نحوه برخورد شما به سوال به چه صورت است. **نحوه برخورد شما به سوال خیلی خیلی مهمتر از جواب صحیح سوال می باشد.**
- در هر صورت اگر یکی از امتیازهای بالا را ندارید **نگران نباشید** و بیشتر به فکر امتیازات خود باشید تا به وسیله آن اعتماد شما افزایش یابد
- توکل نکته خیلی مهمی می باشد سعی کنید تلاش کنید و در کنار آن **توکل به خدا** داشته باشید. خیلی به شما روحیه و انگیزه می دهد و استرس را از شما دور می کند

✓ تکنیکهای موفقیت در مصاحبه دکتری : نکات کلیدی

تکنیکهای موفقیت در مصاحبه دکتری : نکات کلیدی که برای موفقیت در مصاحبه دکتری لازم دارید به قرار زیر است. اول باید بدانید که فرصت حضور در جلسه مصاحبه‌ی **آزمون دکتری** شاید تکرار شدنی نباشد؛ پس باید از این فرصت بهترین استفاده را ببرید. از جمله نکته‌هایی که باید در جلسه‌ی کنکور رعایت کنید، حضور مناسب در جلسه‌ی **مصاحبه** است. نوع حرکات، رفتار و گفتار یک فرد به صورت ناخودآگاه بر دیگران تاثیر می‌گذارد. باید مراقب باشید یک حرکت ناخواسته، زحمات چندساله‌ی شما را بر باد ندهد.

آراسته باشید

نیازی نیست در **جلسه‌ی مصاحبه** نیز همانند خواستگاری، کت و شلوار بپوشید؛ اما شلخته نباشید. چندان فرقی بین کت و شلوار و تیپ اسپرت وجود ندارد. اما لازم است ظاهری آراسته و مرتب داشته باشید.

همین که بدن تان بوی عرق ندهد کافی است. ممکن است بعضی استادان با بوی عطر و اودکلن حساسیت داشته باشند و از همان ابتدا کار خراب شود.

با اعتماد به نفس وارد جلسه شوید

حتما در زمان مناسب به محل **مصاحبه** بروید تا با فضا آشنا شوید. دیر رسیدن به شما استرس وارد می‌کند و این به ضرر شماست. هنگام سلام کردن در چشمان طرف مقابل نگاه کنید و در صورت دست دادن محکم و با اعتماد به نفس دست دهید. لبخند صورت شما را دل‌نشین‌تر خواهد کرد و نشان دهنده‌ی اعتماد به نفس شما خواهد بود.

عجله نکنید

هیچ کس از آدم دست و پاچلفتی خوشش نمی آید و عجله ممکن است شما را این گونه جلوه دهد. از پرسشها نترسید و قبل از جواب، کمی فکر کنید.

دروغ نگویند

در پاسخ به پرسشهای استادها، غلو نکنید و دروغ نگویند. گفتن دروغ به شما استرس وارد کند. علاوه براین ممکن است در ادامه ی پرسش و پاسخها، دست شما رو شود؛ و این قطعا به ضرر شماست.

کوتاه جواب دهید

در پاسخ به سوالها، روشن، کوتاه و جامع ترین جواب را انتخاب کنید. جوابهای طولانی ممکن است خسته کننده شوند و این نمره ی منفی به شمار می رود. هم چنین گاهی زیاد حرف زدن به همراه استرس موجب پرت و پلا گفتن می شود.

با نگاهتان بازی کنید

هنگام پاسخ دادن به سوال یک استاد، تنها به او خیره نشوید. کمی هم نگاهتان را به سمت دیگر استادها بچرخانید و دوباره به سمت استادی که سوال را پرسیده است برگردید.

مهارتتان را بروز دهید

اگر در کامپیوتر و زبان مهارتی دارید، در فرصتهای مناسب آن را بیان کنید و روی آن مانور دهید.

علاقه و انگیزه ی خود به رشته تان را نشان دهید

سعی کنید علاقه تان به رشته ی مورد نظر را به صورت مستقیم و غیرمستقیم نشان دهید. هم چنین نشان دهید با هدف به این رشته آمده اید و برای آینده نیز برنامه دارید. به خاطر داشته باشید که داشتن انگیزه، کلید اصلی موفقیت در مصاحبه آزمون دکتری است. کاری کنید که استادها احساس کنند شما رشته و دانشگاه را با علاقه و حساب و کتاب انتخاب کرده اید.

از ندانستن نترسید

ممکن است استادها سوالهایی از شما بپرسند که جواب آن را نمی دانید و یا به خاطر نمی آورید. در چنین شرایطی سعی نکنید آنها را بپیچانید. صادقانه بگویید حضور ذهن ندارید.

شما تاثیر گذارید

شما توانایی تغییر عقیده‌ی استادها را دارید؛ این نکته‌ی بسیار مهمی است. باید با زیرکی و صداقت علاقه‌مندی خود را نشان دهید و در زمان‌های مناسب اطلاعات مختصری را از سوابق کاری و توانایی‌ها خود ارائه دهید.

خودتان را خسته نشان ندهید

در زمان مصاحبه به ساعت خود نگاه نکنید؛ این یعنی شما یا خسته شده‌اید و یا استرس دارید و می‌خواهید زودتر مصاحبه تمام شود. همچنین از مالیدن یا خاراندن گردن و یا پس سرتان خودداری کنید؛ این نشانه‌ی بی‌علاقگی شماست.

در تمام جلسه رسمی نباشید

نیازی نیست در طول جلسه‌ی مصاحبه رسمی باشید. گاهی بخندید و گاهی دوستانه برخورد کنید. دقت کنید نباید پاهایتان را روی هم انداخته و با بیخیالی پای رویی را بلرزانید. اینکار توجه شخص مقابل را منحرف کرده و در ضمن نشانه میزان ناراحتی و احساس ناامنی شماست.

مصاحبه هم مثل فوتبال ۹۰ دقیقه است

ممکن است در زمان مصاحبه، به یک سوال جواب نامناسب بدهید. هرگز ناامید نشوید و تا دقیقه‌ی ۹۰ بازی کنید. ممکن است رقبای تان همین قدر هم بلد نباشند.

✓ نمونه توصیه نامه مصاحبه دکتری

چند نمونه توصیه نامه مصاحبه دکتری در این بخش قرار داده شده است. اکثر دانشگاه‌ها از داوطلب می‌خواهند که توصیه نامه در سربرگ دانشگاه و در پاکت بسته تحویل داده شود.

بعضی از دانشگاه‌ها فرم مخصوص توصیه نامه دارند و از داوطلب می‌خواهند که این فرم را پر کرده و تحویل دهد.

نمونه توصیه نامه مصاحبه ۲:

با احترام، آقای /خانم... دانشجوی کارشناسی ارشد رشته از دانشجویان سخت کوش و مستعد دوره ارشد بوده که درس های را با اینجانب گذرانده است. با توجه به

علاقه ، استعداد و تلاشی که در جهت پژوهش و کارهای تحقیقاتی از ایشان سراغ دارم حضور ایشان را در مقطع دکتری آن دانشگاه قویاً توصیه می کنم.

نمونه توصیه نامه مصاحبه ۱:

بسم الله الرحمن الرحيم
سرکار خانم/جناب آقای ... در مقطع ارشد دروس را با اینجانب گذرانده و با توجه به استعداد ، سخت کوشی و سوابق مطالعاتی و پژوهشی ایشان شایستگی ادامه تحصیل و کسب دانش در مدارج بالاتر را دارند و به نیرویی خلاق در آن دانشگاه تبدیل خواهند شد. امیدوارم در گام بعدی خود نیز موفق باشند.

بعضی از دانشگاه ها نیز فرم مخصوص توصیه نامه اساتید دارند که از دانشجوی خواهند آن فرم به استاد راهنمای خود بدهد تا پر کند و برای مصاحبه بیاورد.

نمونه این فرم مانند زیر است که توسط دانشگاه صنعتی امیر کبیر از داوطلب خواسته می شود:

مشخصات داوطلب:

نام و نام خانوادگی:

رشته تحصیلی مورد نظر:

زمینه تحقیقاتی مورد علاقه:

مشخصات توصیه کننده:

نام و نام خانوادگی:

رتبه دانشگاهی:

پست الکترونیکی:

تلفن:

فکس:

آدرس:

تاریخ: امضاء:

۱. مدت و میزان آشنایی با داوطلب:

۲. چنانچه داوطلب دروسی را با جنابعالی گذارنده است، رتبه ایشان در کلاس در چه حد بوده است؟

نام درس: نمره درس: رتبه در کلاس:
 نام درس: نمره درس: رتبه در کلاس:

۳. آیا دانشگاه شما دوره دکتری در زمینه مورد درخواست داوطلب را ارائه می نماید؟

چنانچه پاسخ مثبت باشد، آیا این داوطلب دارای حداقل شرایط پذیرش در آن دانشگاه می باشد یا خیر؟

در صورت منفی بودن پاسخ توضیح دهید.

۴. لطفاً رتبه متقاضی را برای موارد ذیل اعلام فرمائید:

۰=ضعیف ۱=متوسط ۲=خوب ۳=خیلی
 خوب ۴=عالی ۵=بسیار عالی

رتبه	موارد ارزیابی
	آمادگی علمی و دانشگاهی
	ابتکار و نوآوری
	مهارت در امر پژوهش
	جدیت و پشتکار
	حضور ذهن
	ارتباط با صنعت
	توانایی در امر تدریس (در صورت اطلاع)

رتبه	موارد ارزیابی
	میزان آشنایی به زبان انگلیسی (خواندن و نوشتن)
	ارزیابی کلی نامبرده

۵. لطفاً سایر نظرات خویش را در مورد توانایی و ظرفیت متقاضی برای به اتمام رسانیدن دوره تحصیلات تکمیلی (دکتری) اعلام فرمائید.

سایر مدارکی که در روز مصاحبه از داوطلب خواسته می شود را می توانید در [بخش مدارک مورد نیاز مصاحبه دکتری](#) مشاهده نمایید.

✓ موفقیت مصاحبه دکتری : اصول روانشناختی ، باید ها و نباید ها

موفقیت در مصاحبه آزمون دکترا به عوامل زیادی بستگی دارد که در نظر داشتن آنها و آمادگی مواجهه با آنچه در جریان مصاحبه روی می دهد نقش مهمی در موفقیت در این آزمون بازی می کند. در این مقاله، که در واقع گردآوری مطالب موجود روی وب، انسجام بخشی و تدوین مفهومی این مطالب را شامل می شود، تلاش می شود به پرسش های اصلی در این زمینه پاسخ داده شود.

موفقیت مصاحبه دکتری : اصول روانشناختی ، باید ها و نباید ها

موارد مربوط به روزهای نزدیک مصاحبه

۱- مدارکی که از سوی دانشگاه ها اعلام می شود را مرتب و منظم در پوشه ای زیبا قرار دهید. سعی کنید از کپی رنگی استفاده کنید به ویژه در مورد توصیه نامه اساتید. مدارک لازم معمولاً شامل مدارک شناسایی (شناسنامه، کارت ملی)، مدارک تحصیلی (لیسانس و فوق لیسانس یا نامه تأیید معدل دوره فوق لیسانس) و موارد پژوهشی شما (پایان نامه، پذیرش مقالات و ..) می باشد. پایان نامه را بعد از مروری بر آن به شما باز خواهند گرداند ولی سعی کنید پرینت مقالات را به تعداد دانشگاه ها تهیه کنید.

۲- حدس بزنید چه کسانی از شما مصاحبه می کنند و کتابها و مقالات اخیرشان را بخوانید و در مصاحبه حتماً به آنها رفرنس دهید. این کار باعث می شود که ذهنیت مثبتی به شما داشته

باشند. با مراجعه به سایت دانشگاهها و مطالعه صفحه شخصی و پروفایل اساتید، موضوعات مورد علاقه و مقالات جدید آنها (و در صورت امکان کتب جدید) را بررسی کنید. موضوعات جدید بخش مهمی از سوالات جلسه مصاحبه هستند.

۳- با توجه به اینکه بسیاری از مقالات و کتابهای مرجع به زبان انگلیسی نوشته می‌شوند و شما برای پیشبرد پایان‌نامه خود باید از آنها استفاده کنید، تسلط به زبان انگلیسی اهمیت دارد. اگر در یکی از آزمون‌های مورد قبول دانشگاه‌ها مدرک زبان دارید حتماً مدرک آن را به همراه داشته باشید. اگر در زبان ضعیف هستید می‌توانید خود را در یادگیری آن مشتاق نشان دهید، مثلاً اگر به کلاس زبان می‌روید حتماً به آن اشاره کنید. می‌توانید برای تمرین ۲۰ صفحه انگلیسی را از کتابهای مختلف بلند بلند بخوانید و ترجمه کنید. اگر آشنایی تان با زبان انگلیسی در حدی است که ارزش سرمایه گذاری دارد شروع به تمرین مکالمه کنید. نه برای اینکه به زبان انگلیسی مسلط باشید؛ بلکه برای آنکه مطمئن شوید مکالمه تان به اندازه سطح آشنایی تان با زبان انگلیسی ارتقا یافته است. در روز مصاحبه معمولاً از داوطلب خواسته می‌شود یکی از موضوعات زیر را به زبان انگلیسی بیان کند. سعی کنید برای هر یک از آنها (و مواردی شبیه اینها) یک پاراگراف را تمرین و حفظ نمایید: معرفی کوتاهی از خود / چرا ما باید تو را از بین بقیه انتخاب کنیم؟ (نقاط قوت خود را در چه میدانی؟) / انگیزه خود را از ادامه تحصیل بیان کن!

۴- خود را در جلسه مصاحبه تجسم کرده و به سوالات فرضی ارزیابان پاسخ دهید. این کار از اضطراب شما در جلسه مصاحبه کم می‌کند.

۵- اگر می‌خواهید با اساتید خودتان که از ارزیابان شما در دانشگاه معرفی شده شما نیز هستند صحبت کنید بهتر است قبل از جلسه مصاحبه این کار را انجام دهید. در چنین ملاقات‌هایی که معمولاً استرس جلسه مصاحبه را ندارد با خیال راحت و محترمانه از برتری‌ها و نقاط مثبت خود صحبت کنید. معمولاً اینگونه صحبت‌ها بعد از جلسه مصاحبه به مذاق اساتید خوش نمی‌آید و به صلاح شما نیست!

۶- پایان‌نامه‌های دوره کارشناسی ارشد و کارشناسی خود را دوباره مرور کنید. تسلط به مطالب پایان‌نامه از جمله مسائل مهم در مصاحبه دکتری است. اگر واقعاً به مطالب پایان‌نامه و موضوعات پیرامون آن آگاه هستید سعی کنید جلسه مصاحبه را به سمت اینگونه مسائل سوق دهید.

۷- یکی از کتابهای مرجع زمینه کاری خود را که حالت فراتحلیلی و مرور ادبیات دارد خوب بخوانید یا سعی کنید خلاصه مقالات (Abstract) شش ماهه اخیر یک ژورنال معتبر در زمینه کاری خود را بخوانید. آنقدری که بتوانید موضوعات شش ماهه اخیر را شناسایی کرده و حتماً در

خلال یکی از پرسش ها به این دانش خود اشاره کنید. اگر آشنایی شما با زبان زیاد نیست از منابع فارسی استفاده کنید. به هر حال سعی کنید از موضوعات جدید مطلع گردید. یا مقالات یک کنفرانس داخلی اخیر را بخوانید و نکات جالب برخی مقالات را یادداشت کنید.

۸ - تهیه توصیه نامه ها : معمولاً در مدارک دعوت به مصاحبه دانشگاه ها، دو یا سه توصیه نامه از اساتید دوره کارشناسی ارشد داوطلب خواسته می شود که یکی از آنها باید از استاد راهنمای وی باشد. اگر رتبه تان به گونه ای است که قطعاً به مصاحبه دعوت خواهید شد می توانید از همین الان به فکر تهیه این توصیه نامه ها باشید. روزهای بعد از معرفی اسامی مصاحبه شوندهگان روزهای باارزشی است که بهتر است صرف چنین کارهایی نشود. ضمن اینکه ممکن است در فرصت بعد از اعلام اسامی دسترسی به استاد مورد نظرتان ممکن نباشد. کلیت این نامه ها تأیید صلاحیت داوطلب برای ادامه تحصیل در مقطع بالاتر است. به همراه داشتن توصیه نامه علمی که از طرف استاد راهنمای پایان نامه کارشناسی ارشدتان نوشته شده و در پاکت سر بسته ای قرار داده شده است می تواند کمک بسیار زیادی به شما بکند.

در روز مصاحبه چه می گذرد:

- معرفی داوطلب و سوابق تحصیلی: در ابتدا از دانشجوی خواسته می شود که خود را معرفی کرده و مختصراً در مورد گذشته تحصیلی خود توضیح دهد. کار معرفی خود را سازمان یافته انجام دهید. سعی نکنید کارها را روی هوا و بدون برنامه انجام دهید. یک سازماندهی نادرست موثر نخواهد افتاد. نام دانشگاه محل تحصیل کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشجوی پرسیده شده و در مورد پایین بودن بعضی نمرات توضیح خواسته می شود. به یاد داشته باشید که هر دانشجوی در طول تحصیل خود ممکن است به دلایل مختلف از قبیل بیماری، مشکلات شخصی و... نمرات پایین کسب کرده باشد که پاسخ صادقانه در مورد علت آن می تواند سبب جلب اعتماد اساتید حاضر در جلسه مصاحبه شود (البته استاد آن درس را نباید مورد انتقاد قرار داد). سعی نکنید چهره ای غیر واقعی از خود نشان دهید، نمرات و کارنامه پژوهشی شما بیانگر همه چیز است. می توانید یک پرونده مختصر از اطلاعات مقاطع مختلف تحصیلی تان، سوابق کاری و توانایی های خود تهیه کنید تا در صورت لزوم ارائه نمایید. رزومه مرتبی تهیه کنید با همه مستندات و به تعداد اساتید (حداقل ۷ نسخه) طوری بچینید که قابل دسترس باشند. کار نگارش رزومه خود را زود انجام دهید. رزومه ای که در فرصت کافی نگارش یافته و تصحیح شده با رزومه ای که با عجله نوشته شده است متفاوت خواهد بود.

- در مرحله دوم از شما خواسته می شود که در مورد پایان نامه خود توضیح دهید. در این مرحله لازم است موضوع پایان نامه خود را به صورت واضح و در یک یا چند جمله با بیانی روشن معرفی

کنید. لازم نیست شما در مورد جزئیات کار خود توضیحی ارائه کنید ولی باید به کل پایان نامه خود مسلط باشید (اگر پایان نامه شما تئوری بود لازم نیست بگویید به درد کتابخانه می خورد و قابل استفاده نیست بلکه باید بگویید که مطالب پایان نامه اگر مورد استفاده قرار گیرد می تواند مشکلی از مشکلات این مرز و بوم را کاهش دهد). در ضمن اگر داوطلب رشته هایی هستید که درس روش تحقیق را گذرانیده اید آگاه باشید که آشنایی با روش تحقیق از مهمترین مباحث در ارزیابی شما است.

- موضوع مورد علاقه برای رساله دکتری: یکی از سؤالاتی که روز مصاحبه از شما پرسیده می شود، زمینه کاری مورد علاقه شماست. در پاسخ به این سوال هرگز نباید روی موضوع به خصوصی تأکید کنید، همچنین طوری پاسخ ندهید که گویی برایتان مهم نیست روی چه موضوعی کار کنید. بهتر است با پاسخ خود نشان دهید که هر چند روی چند زمینه کاری مسلط هستید ولی توانایی کار کردن روی موضوعات دیگر را هم دارید (یعنی انعطاف پذیر هستید). اگر حوزه مشخصی در کارهای تحقیقاتی مدنظر شماست و از حوزه هایی است که اساسی و استراتژیک است و مطمئن هستید که روی آن مسلط هستید می توانید بگویید که در زمینه پایان نامه دکتری از همین الان برنامه دارید.

- انگیزه داوطلب برای ادامه تحصیل، اهداف علمی و شغلی آینده: سعی کنید نشان دهید که دارای برنامه، رسالت شخصی، چشم انداز فردی و برنامه مشخص هستید. در مصاحبه مستقیم و غیرمستقیم بگویید که کاملاً هدفدار این مسیر را انتخاب کرده اید و این یکی از گام های آینده شما است. ما آدم ها ذاتاً از افرادی که دارای برنامه، رسالت شخصی، چشم انداز فردی و برنامه مشخص هستیم خوشمان می آید. البته این باید واقعیت داشته باشد و گرنه کلامی که واقعیت نداشته باشد نه باور می شود و نه تاثیرگذار است! پس راستگو باشید. به خاطر داشته باشید که داشتن انگیزه، کلید اصلی موفقیت در مصاحبه آزمون دکتری می باشد. شما توانایی عوض کردن عقیده اساتید را دارید و این امر میسر نمی شود مگر در صورتی که شما علاقه مندی و پیگیر بودن خود را نشان دهید و در پاسخ به سوالات صادق باشید. سعی کنید همه کارهای پژوهشی خود را مرتب و منسجم کنید. اگر اصل بعضی مقاله هایتان را ندارید و یا نسخه ای از پایان نامه تان را در دسترس نگاه نداشته اید هر چه زودتر مشکل را حل کنید. همراه داشتن نسخه کامل کارهای تحقیقی تان، کاری است که برخی دانشگاه ها از شما خواهند خواست.

- تعداد مقالات ثبت شده در پایگاه های استنادی: روی مقالات علمی پژوهشی خود مانور دهید. پژوهش ها و مقالات شخصی که در حوزه تحقیق شما می باشند در پذیرش شما نقش بسزایی دارند. مقالاتی دارای ارزش در ارزیابی می باشند که در نشریات معتبر منتشر شده باشند. هرکاری هر جایی داشته اید (تدریس، مقاله، همایش، ترجمه، مجله...)، فهرست کنید و از آنها تاییدیه

فراهم کنید، یا خودشان را همراه داشته باشید. در مجموع چاپ مقالات در مجلات معتبر، نمره معدل و پایان نامه، ارائه کارهای تحقیقی و پژوهشی که خودشان گویای مطلب هستند و نمره کتبی آزمون دکتری، مهمترین و مؤثرترین نکات برای قبولی در آزمون دکتری می باشند.

- تمام وقت بودن دانشجو: توجه داشته باشید که برای یک استاد خیلی مهم است که دانشجوی دکتری به صورت تمام وقت روی پایان نامه خود کار کند و اشتغال به کار می تواند تأثیر منفی بر روی نظر اساتید داشته باشد، البته در صورتی که کار فعلی شما در زمینه ای غیر از تدریس است. داشتن سابقه تدریس، نوشتن و یا ترجمه کتاب و از این قبیل کارهای تحصیلی می تواند به روند مصاحبه شما کمک کند.

- تأمین هزینه تحصیل: یکی از سوالاتی که حتما مطرح می شود، تأمین هزینه تحصیل شما خواهد بود. آیا خودتان سرکار می روید؟ شخص یا اشخاص دیگری هزینه زندگی شما را تأمین می کنند؟ (مثلا پدر و مادر و یا همسر) معمولا در مورد آقایانی که متأهلند یا سن نسبتا بالایی دارند طفره رفتن از این سوال ساده نیست و گفتن اینکه شاغل نیستید و دانشجوی تمام وقت خواهید بود با لبخند معنادار اساتید همراه می گردد!

- در جلسه بیشتر روی توانمندی های خود مانور دهید و سعی نکنید نقاط ضعف خود را توجیه کنید. مهم این است که گروه مصاحبه گر درک کند شما توانمندی های خوبی دارید. همه می دانند که هیچ کس جامع و بدون ضعف نیست و هیچ ایرادی ندارد شما نقایص یا عیوبی داشته باشید. در صورت بروز یکی از نقاط ضعف، خیلی راحت و با اعتماد به نفس توضیح دهید که چطور سعی در برطرف کردن این نقطه ضعف دارید. زیرا برای اینکه انتخاب شوید لازم نیست در همه موارد مذکور قوی باشید. معمولا مصاحبه کنندگان دچار خطای کلیشه ای خواهند شد. اگر فرض کنیم که ده فاکتور تصمیم گیری وجود دارد کافی است شما در سه فاکتور قدرتمند ظاهر شوید: مثلا فاکتور زبان، علاقه و مقاله.

- در تمام طول مصاحبه تنها یک هدف داشته باشید: باید اثبات کنید که کاندیدای با ارزشی برای دوره دکتری هستید. اسیر پاسخگویی صرف به پرسش ها نشوید بلکه در هر پاسخی سعی کنید که حداقل یک دلیل به مصاحبه گر بدهید که شما را برای دکتری انتخاب کند. در هر پاسخی یک امتیاز کسب کنید خود پاسخ ها مهم نیستند تأثیر پاسخ ها مهم است. در یک پاسخ به تحقیقات گذشته خود اشاره کنید در یک پاسخ به نمره های خوب خود در دبیرستان، در یک پاسخ به تجربه کاری، و در جوابی دیگر به مهارت های ریاضی و آماری خود. لازم است که قبل از جلسه به مواردی که باید در خلال پاسخ ها به آن اشاره کنید فکر کنید و آن ها را یادداشت

کنید. به هر پرسشی به چشم یک فرصت برای اثبات خود بنگرید. هر سوال را فرصتی بسازید برای بروز توانایی ها، دانایی ها و مهارت های خود.

– استفاده از مدل های تحلیلی. فرق یک فرد باهوش اما درس نخوانده و یک فرد درس خوانده این است که فرد باهوش با تکیه بر قضاوت شهودی خود به مسایل پاسخ می گوید ولی فرد درس خوانده مبتنی بر مدل و چارچوب های تحلیل، مسایل را تجزیه و تحلیل می کند. اگر سوالی از شما شد که در مورد یک مساله واقعی نظر شما چیست؟ (مثلا اولین کاری که وارد یک شرکت ورشکسته شدید چه می کنید؟) شما باید بر اساس یکی از مدل ها و تئوری هایی که خوانده اید پاسخ دهید و از ارایه پاسخ های من درآوردی لحظه ای شهودی بپرهیزید. همچنین در دام پاسخ گویی مکانیکی به سوالات نیافتید و هر سوال را فرصتی بسازید برای بروز توانایی ها، دانایی ها و مهارت های خود.

سایر راهبردهای موفقیت در مصاحبه دکتری

حداقل ۳۰ دقیقه قبل از ساعت شروع مصاحبه در محل حضور داشته باشید. خلوت کردن با خداوند قبل از مصاحبه بسیار آرامش بخش است. هدف اولیه مصاحبه مشاهده شرکت کننده از نزدیک و آشنا شدن با شرایط ظاهری اوست، پس حضور در مصاحبه اولین پیام به مخاطب است. بدانید که ۵ دقیقه اول مصاحبه بسیار مهم است. پس اقتدار، متانت و اعتماد به نفس خود را در این ۵ دقیقه به رخ بکشید.

تکنیک چشمان براق: باید در صحبت های شما چهار چیز باشد: نشاط، سرزندگی، امید به پیشرفت و جستجوگری. و همین احساسات باید در لبخند و چشمان شما برق بزند.

هر یک از افراد احتمالاً در دانشگاه های دیگر نیز برای انجام مصاحبه دعوت شده است. گاهی در مورد دیگر انتخاب های شما برای دکتری نیز سوال می شود. یا پرسیده می شود که بین دانشگاه X و دانشگاه Y کدامیک را ترجیح می دهید و به چه دلیل؟ در دانشگاهی که اولین انتخاب معرفی شده تان است تا حدی بر روی مسئله تأکید کنید و بحث را کمی کش دهید و نشان دهید که با مزایای آن دانشگاه آشنا هستید. در مورد انتخابهای دیگر توجیه کوچکی ارائه کنید و از آن رد شوید.

در جلسه مصاحبه به ندرت پیش می آید که از شما سوال درسی پرسیده شود. ولی بیشتر قدرت تحلیل و استنتاج شما را مورد بررسی قرار می دهند که آیا شما توانایی ارتباط برقرار کردن منطقی بین چند مولفه را دارید یا نه؟ با این حال یکی از کارهایی که تا زمان دعوت به مصاحبه ها می توانید انجام دهید مرور دروس اصلی رشته و گرایش انتخابی داوطلب است. اگر چند گرایش

مختلف را انتخاب کرده اید و نمی دانید به کدام دعوت خواهید شد بهتر است دروس عمومی رشته خود را مرور کنید.

برای سوالات کلیشه ای احتمالی (که خودتان می توانید حدس بزنید) جواب های سریع، صریح و قاطع داشته باشید. سوالها و جوابها را از قبل بدانید. باید آماده باشید تا با پرسشهای غافلگیر کننده یا مخالفت های احتمالی مقابله کنید. این نکته مرکز همه اعمالی است که باید انجام دهید. به آنچه در پیش رو دارید فکر کنید و پاسخ سوالهایی را که احتمال می دهید از شما بپرسند آماده کنید. در پاسخ ها نباید مَن و مَن کنید.

راستگویی را به نقطه قوت خود تبدیل سازید. در صورتی که سوالی از شما پرسیده شود که جواب آن را نمی دانید، صادقانه بگویید که در حال حاضر حضور ذهن ندارم یا بگویید نمی دانم، ندارم، نمی خواهم، نخواندم و ... رستگاری در صداقت است. به خاطر داشته باشید که اساتید در صورت شنیدن دروغ و یا اغراق، ذهنیت منفی پیدا می کنند.

بینید و عمل کنید. مصاحبه گر خود را با دقت تماشا کنید. سعی کنید به طور نامحسوس اعمال او را تقلید کنید. (از قبیل نوع پا روی پا قرار دادن، گرفتن فنجان، خوردن یا نخوردن قند و) اگر موفق شوید او به طور ناخودآگاه با شما احساس شباهت و نزدیکی خواهد کرد. هرچه در این کار موفق تر باشید، احساسات مثبت او را بیشتر جلب خواهید کرد. همه از کسانی که شباهتهایی با خودشان دارند خوششان می آید.

از لباسهای مناسبی برای شرکت در مصاحبه استفاده نمایید؛ لباسهای رسمی و اتوکشیده (ترجیحا کت و شلوار رسمی که سن شما را کمی بزرگتر جلوه دهد) و کفش واکس زده، و با روی و مویی به اندازه، آراسته در محل حاضر شوید. از بردن کیف کولی به جلسه به شدت بپرهیزید. از آرایش موهای جیگولی به شدت بپرهیزید. عطر زیاد استفاده نکنید چراکه شاید منجر کننده باشد. سعی کنید لوازم زیادی در دست نداشته باشید. سلام و احوال پرسشی با یک کت روی دست، کیف و چتر بسیار سخت خواهد بود. در طی مصاحبه به ساعت خود نگاه نکنید.

هرگز هنگام ورود به اتاق مصاحبه در حال مرتب کردن ظاهر، بالا کشیدن شلوار و صاف کردن لباستان نباشید. این کارها را باید قبل از ورود انجام داده باشید. هنگام سلام در چشمان طرف مقابل نگاه کنید و در صورت دست دادن (اگر در تشریفات دست دادن وجود دارد) با حرارت و قوت، محکم و با اعتماد به نفس دست دهید.

اگر جواب سوالی را نمی دانستید اعتماد به نفس خود را از دست ندهید. گاهی اوقات خود سوال کنندگان جواب آن ها را نمی دانند. مهم اعتماد به نفس شما در برخورد با سوالات دشوار است. هیچ کسی جواب همه سوالات را نمی داند به جز خدا و معصومین علیهم السلام.

آمادگی سوالات عجیب را داشته باشید و نگران نشوید. اساتید گاهی حس سیزده به در می کنند و مثلاً می پرسند: چرا آمدی این رشته؟ چرا آمدی اینجا؟ به نظرت سنت زیادی کم / زیاد نیست و... آرامشتان را حفظ کنید و با لبخندی متین، متناسب با استاد جواب ندهید/بدهید.

اگر استرسی هستید و نمی توانید خونسردی خود را حفظ کنید باید به کسانی زنگ بزنید که وجودشان و صحبت کردنشان برای شما آرامش بخش است (دایی، خاله، مادر، پدر، برادر، دوست قدیمی و ...)

گاهی اوقات پیش می آید که نفرات قبلی کارشان طول می کشد بنابراین زمان مصاحبه شما به تاخیر می انجامد این باعث می شود که شما عصبی شوید برای جلوگیری از این مشکل همراه خود کتاب های کوچک که جملات کوتاه دارد با داستان های کوتاه بامزه دارد همراه ببرید.

نسبت به سوالاتی که از شما می شود حالت تدافعی به خود نگرفته و ناراحت و دلخور نشوید. در برابر مواردی که فکر می کنید شما را در مانگنه قرار داده اند از قبل به راه های فرار فکر کنید. از صحبت ها و سوالات نامعقول عصبانی نشوید!

از تکنیک "و اما افغانستان" استفاده کنید. یعنی از اطلاعات خود بهینه استفاده کنید. مواردی را که از شما می پرسند به طرز ماهرانه (ونه ناشیانه ای) به مواردی که می دانید ربط دهید. فرض کنید سؤالی پرسیده شود که شما جز مختصری از آن نمیدانید. بر همین مطلب تمرکز کنید. شروع کنید به توضیح آن به عنوان یک مقدمه و سعی کنید ارتباطهای ممکن را جستجو کنید. به تدریج مطالب به یادتان می آید و تازه گاهی ابداعاتی هم در همان لحظه می کنید!

می توانید قبل از انجام مصاحبه با مراجعه به دانشگاه ها و صحبت با بعضی اساتید نظر آنها را در مورد خود جویا شوید. در مورد انتخاب اساتید بیشتر به توانایی آنها توجه کنید، حتی اگر فکر می کنید استادی در یک دانشگاه که از نظر رتبه بندی علمی پایین تر از دانشگاه دیگری است، بیشتر می تواند به شما کمک کند و در طول تحصیل همراه شما باشد حتماً او را انتخاب کنید.

اگر وارد جلسه شدید و با سوالات انگلیسی مواجه شدید مضطرب نشوید. اساتید بعدی سوالات فارسی خواهند پرسید. همچنین ممکن است متنی به شما بدهند و از شما بخواهند که آن را معنا کنید. مکالمه انگلیسی و یا تقاضا برای ترجمه یک متن از یک مصاحبه دکتري انفکاک پذیر نیست، باید برای مکالمه چند دقیقه ای آماده باشید. مهمترین موضوع برای مصاحبه موضوع پایان نامه است که به انگلیسی توضیح دهید.

تا دقیقه نود بازی کنید. این که شما یک قسمت مصاحبه را بد گذرانده اید نباید باعث شود ناامید شوید. چه بسا رقبایتان همین قدر هم بلد نباشند. عجله نکنید. قبل از جواب به سوالات فکر کنید. اما اشتباهتان را نیز بپذیرید. بی خودی بر خطایتان اصرار نکنید.

اگر دانشجوی ترم آخر کارشناسی ارشد هستید و از زمانبندی شما برای دفاع پرسیدند، اکیدا از بیان اینکه من درس داشتم و نرسیدم و.. خودداری کنید و بگویید خودتان را می رسانید ان شاء الله چون اگر قبول بشوید هم واقعا خود را خواهید رساند. اگر مقاله ای هم ندارید تلاش کنید در زمان باقی مانده پایان نامه خود را به جایی برسانید. همراه داشتن پرینت نهایی کارتان هم تا حدی کمکتان خواهد کرد.

برخی اساتید تا وقتی لفظی که در ذهنشان است گفته نشود، پاسخ را نمی پذیرند. سعی کنید طور دیگری جوابتان را تکرار کنید شاید موفق شوید!

کاری کنید که استادان احساس نمایند شما رشته و دانشگاه را با علاقه و حساب و کتاب انتخاب کرده اید. جدای از محتوای پاسخهای شما به سوالات، نحوه پاسخگویی مهم است. با اعتماد به نفس، مسلط، علاقه مند، گرم و قوی، و کمی با صدای بلند پاسخ دهید.

اگر مهارت های زبان و کامپیوتر را دارید و فرصتی پیش آمد، روی مهارت هایتان مانور دهید. یا اگر تجارب عملی ارزشمندی دارید بیان نمایید.

محترم باشید. این ربطی به جلسه مصاحبه ندارد. به طور کلی هیچ کس از تفاخر، آنهم از سوی دانشجو خوشش نمی آید و حق هم دارد. لکن فرق مصاحبه با سایر اوقات اینست که استاد تحقیر شده می تواند شما را رد کند چون هنوز جنبه ارتقا ندارد.

سوالات مطرح شده برای شناخت بیشتر هم از نظر علمی وهم شخصیتی است، گاهی مصاحبه شونده را در شرایط سخت قرار می دهند تا عکس العمل وی را ببینند، نباید زود ناامید و یا عصبانی شد. مثلا اگر به شما گفتند اینا چیه میگي؟؟ نه! فلان و فلان، زیاد جبهه نگیرید. اینها امتحانی برای میزان انطباق شما با چالش ها و حرف های مخالف است.

در مصاحبه دکتری فرض بر این است که شرکت کننده، قرار است استاد دانشگاه شود، در نتیجه سوالاتی پیرامون انگیزه فرد از ادامه تحصیل مطرح می شود، باید دقت کرد افراد تاجر مسلک از نظر دانشگاه مطلوب به نظر نمی رسند. شما باید به نوعی اثبات کنید که روحیه معلمی (برای استاد شدن و تدریس در دانشگاهها)، روحیه محقق (برای انجام تحقیقاتی در حد تز دکتری) دارید. بنابراین در این رابطه امواج فکری خود را به اساتید منتقل نمایید. مثلا نوشتن مقالات، شرکت در کنفرانس ها، طرح ها و حلقه های پژوهشی و سایر موارد.

سوالاتی پیرامون تحقیقات و مقالات فرد مطرح خواهد شد، تا هم اطمینان حاصل شود خود فرد در نگارش اثر سهم بسزایی داشته است و هم روشن شود نحوه پاسخگویی فرد به مطالب علمی چگونه است. و سرانجام اینکه انتظار می رود فردی که برای دکتری اقدام می کند، سیر مطالعاتی روشنی داشته باشد، پس کمی در مورد موضوع پایان نامه دکتری خود نیز فکر کرده و آماده باشید.

– موارد ذیل کاملاً عمومی و یا مربوط به ظاهر و رفتار شماست که معمولاً همه می دانند ولی گاهی اوقات فراموش می شوند.

بایدها در یک مصاحبه:

با پشت صاف بنشینید و اندکی به جلو خم شوید. علاوه بر اینکه این حالت نشان دهنده علاقه و توجه شما به این گفتگوست، تنظیم بدن خودتان با شخص مصاحبه کننده، نشانه تحسین و موافقت شما با اوست. / با حفظ حالت علاقمند چهره خود، اشتیاقاتان را نمایش دهید. به موقع سر تکان داده و حرکاتی متناسب با آنچه می شنوید نشان دهید. / فاصله مناسب بین خود و طرف مقابل را حفظ کنید (حداقل ۵۰ سانتیمتر) / اگر در آن واحد با بیش از یک مصاحبه کننده روبرو هستید، مراقب باشید که نگاهتان در حین پاسخ دادن به کسی که از شما سوال کرده است، لحظاتی نیز متوجه شخص دیگر شود و سپس دوباره به سمت نفر اول برگردید. فقط مراقب باشید که مانند تماشاچی تنیس به نظر نرسید. / همیشه امکان وقفه در مصاحبه وجود دارد. در چنین مواقعی، از خیره شدن به مصاحبه گر که در حال انجام کاری فوری است، خودداری کنید و با اشاره او را متوجه کنید که در صورت لزوم، میتوانید بیرون منتظر بمانید.

نبایدها در یک مصاحبه:

نباید پس سر یا گردن خود را بمالید، حتی اگر واقعا دچار گرفتگی گردن شده اید. چنین حرکتی شما را بی علاقه نشان میدهد. / نباید دست به سینه بنشینید. این حرکت ظاهری غیر دوستانه و غیر متعهد به شما میدهد. / نباید پاهایتان را روی هم انداخته و با بیخیالی پای رویی را بلرزانید. اینکار توجه شخص مقابل را منحرف کرده و در ضمن نشانه میزان ناراحتی و نا امنی شماست. / نباید بدن خود را به سمت درب متمایل کنید. به این ترتیب به نظر میرسد که هر لحظه آماده فرار هستید. / نباید در حالت نشسته قوز کنید. این حالت شما را بی علاقه و بدون آمادگی نشان میدهد. / نباید با نگاهی خالی به طرف مقابل خیره شوید. این حالت، نگاه کسی است که میخواهد خود را از شخص مقابل دور نگهدارد.

با آرزوی موفقیت برای همه شرکت کنندگانی که از لحاظ علمی و فنی شایستگی تحصیل در مقاطع تحصیلی بالاتر را دارند.

